

Małopolski Urząd Wojewódzki w Krakowie Wydział Rewaloryzacji Zabytków Krakowa i Dziedzictwa Narodowego		KARTA EWIDENCYJNA		12. Położenie: Województwo: MAŁOPOLSKIE Powiat: OŚWIĘCIMSKI Gmina: OŚWIĘCIM (MIASTO) Miejscowość: OŚWIĘCIM					
1. Sygnatura: Ośw-V-6-G		2. Mogiła zbiorowa więźniów KL Auschwitz, ofiar terroru hitlerowskiego przy ul. Więźniów Oświęcimia w Oświęcimiu		13. Lokalizacja: <i>(w obrębie miejscowości, cmentarza)</i> Oświęcim - ul. Więźniów Oświęcimia					
3. Nr wpisu do rejestru zabytków: zob. uwagi				14. Właściwy urząd gminy: <i>(danie teleadresowe)</i> Urząd Miasta Oświęcim, Zaborska 2 Oświęcim					
4. Rodzaj obiektu: mogiła zbiorowa				15. Właściciel terenu: Skarb Państwa, użytkowanie wieczyste Państwowe Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu					
5. Data założenia: 1945 r.				16. Nr działki: 1228/27, 1228/48 1228/31, 1228/33, 1228/35, 1228/39 obr. 4					
6. Autor projektu -				17. Opiekunowie społeczni: -					
7. Fundator -				18. Kartę wypełnił: inspektor Radosław Ostrożański					
8. Wymiary/Powierzchnia: 640 m2				19. Data: 20.01.2015 [edit: 221.02.17 R.O.]					
9. Ilość grobów: <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <th>ogółem</th> <th>pojed.</th> <th>zbiorowych</th> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">1</td> <td style="text-align: center;">0</td> <td style="text-align: center;">1</td> </tr> </table>				ogółem	pojed.	zbiorowych	1	0	1
ogółem	pojed.	zbiorowych							
1	0	1							
10. Ilość pochowanych: <table border="1" style="width: 100%;"> <tr> <th>ogółem</th> <th>zident.</th> <th>niezident.</th> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">700</td> <td style="text-align: center;">0</td> <td style="text-align: center;">700</td> </tr> </table>		ogółem	zident.	niezident.	700	0	700		
ogółem	zident.	niezident.							
700	0	700							
11. Status pochowanych: ofiary terroru hitlerowskiego									
20 Opis obiektu: Mogiła założona jest na planie prostokąta i ogrodzona z trzech stron słupkami połączonymi żelaznym łańcuchem, osadzonymi na murku, a z jednej strony – murem z betonową nakrywą. O mur oparta jest metalowa tablica z napisem w języku polskim, rosyjskim, hebrajskim, francuskim angielskim: „ZBIOROWA MOGIŁA OKOŁO 700 WIĘŹNIÓW OBOZU ZAGŁADY/ AUSCHWITZ, ZAMORDOWANYCH W OSTATNICH DNACH/ ISTNIENIA OBOZU”.									

20. Opis obiektu - cd.

Wnętrze urządzone jest w formie pasu zieleni obsadzonego bukszpanem, biegnącego wzdłuż ogrodzenia oraz skweru na planie prostokąta, oddzielonych od siebie utwardzoną alejką. Na środkowym skwerze, obsadzonym trawą i żywotnikiem, umieszczona jest granitowa płyta nagrobna z metalowym krzyżem u wezglowia i napisem: „†/ OBOK PROCHÓW MĘŻA, KTÓRY ZGINĄŁ/ W TUT. OBOZIE W 1942/ SPOCZYWA/ KATARZYNA/ ROMANOWSKA/* W STANISŁAWOWIE/ † MANNHEIM 1979”.

21. Rys historyczny:

W Kronice parafialnej odnotowano, że 28 lutego pochowano 470 zwłok ofiar KL Auschwitz. A. Strzelecki podaje, że pochowano tu od ok.. 700 do 1500 osób.

W 1945 r. pochowano tu zwłoki ofiar KL Auschwitz zamordowanych podczas ewakuacji obozu.

22. Ewidencja pochowanych:

imię	nazwisko	szarża/liczba	formacja zbrojna	jednostka	data śmierci
-	-	700	-	-	-

Opracowana na podstawie: napis na nagrobku

23. Bibliografia

J. Krawiec, Działalność duszpastersko-wychowawcza salezjanów w Oświęcimiu na Zasolu 1916-1983, Kraków 2013, s. 132-133.

I. Pająk, Przewodnik wzdłuż trasy ewakuacyjnej więźniów KL Auschwitz-Birkenau z Oświęcimia do Wodzisławia Śląskiego, Katowice 2007, s. 20.

A. Strzelecki, Wyzwolenie KL Auschwitz, „Zeszyty Oświęcimskie”, 1974, Nr 3 (specjalny), s. 103-108.

mgr inż. Marek Gachowski, Projekt rewaloryzacji pomnika-mogiły zbiorowej więźniów w Oświęcimiu, Gliwice marzec-grudzień 1984 (spis dokumentacji techn. przekazywanej do Arch. Zakł. w 2019 r.)

24. Uwagi:

wg. Geoportalu część mogiły znajduje się na działce 1228/39 a nie 1228/40 - jak podano w ankiecie z UM Oświęcimia. Brak informacji czy mogiła jest objęta wpisem do rejestru zabytków obejmującym teren obozu. Powierzchnia objęta ogrodzeniem wynosi ok.. 640 m2. według danych z geoportalu